

**POHJANMAAN SYÖPÄYHDISTYS –
ÖSTERBOTTENS CANCERFÖRENING RY.**

VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅR 2021

Styrelsens förslag till höstmötet 19.11.2020

FÖRENINGENS MÅLSÄTTNING SAMT INLEDNING TILL VERKSAMHETSPLANEN

Föreningens målsättning är att inom de tre österbottniska landskapen verka för att bekämpa cancer och för att lindra följderna av den (stadgarna 2§ mom 1).

Österbottens Cancerförening är en del av den finländska cancerorganisationshelheten. Tyngdpunkten för Cancerorganisationen i Finland rf:s (Cancerföreningen i Finland, Cancerstiftelsen, de lokala cancerföreningarna och riksomfattande patientföreningar) verksamhet år 2021 är att planera och börja verkställa de målsättningar och utvecklingsprojekt som stöder implementeringen av strategin, som fastställdes och godkändes 2020.

Dessa tyngdpunkter anger även riktlinjerna för verksamheten vid Österbottens Cancerförening år 2021. Utöver de ovan nämnda, kommer vi även att fortsätta utveckla och stärka den ordinarie verksamheten. Till denna verksamhet räknas särskilt: Främjande av hälsa, psykosocialt stöd för patienter och anhöriga samt självständig medelanskaffning. Dessutom präglas verksamheten 2021 av en stark förbindelse att utveckla den palliativa vården och de frivilliga stödformerna. Det tredje särdraget för verksamheten är koordineringen för det svenskspråkiga serviceutbudet inom de finska cancerorganisationerna.

FRÄMJANDE AV HÄLSAN TIDIG DIAGNOSTISERING AV CANCER

Hälsofrämjande verksamheten verkställs med stöd och vägledning av Finlands Cancerförening rf:s avdelning för hälsofrämjande. Samarbete inom hälsofrämjande görs även inom andra medborgarorganisationer och social och hälsovårdsaktörer (kommuner, landskap, förändringsaktörer) mm. Det hälsofrämjande arbetet koordineras av en för uppgiften anställd sakkunnig inom hälsofrämjande arbete, vars uppgifter under föräldraledigheten år 2021 sköts av en vikarie.

Till Cancerföreningens verksamhet inom hälsofrämjande hör enligt planen som gjordes år 2018

- avvänjning och information om rökning och nikotinprodukter
- information om hudcancer och solens skadliga verkan och att utföra hudgranskningar
- befrämjande av sexualhälsa

Under år 2021 kommer föreningens plan för hälsofrämjande att förverkligas. I planen har det definierats till vem hälsofrämjande arbete ska riktas, med vilket budskap samt med vilket koncept. Vad gäller nikotinprodukter är målgruppen barn, unga vuxna och vuxna, medan solinfoln har hela

befolkningen och hudgranskningar har över 16 åringar som målgrupp. Kostnadsfria hudgranskningar ordnas planenligt för allmänheten på hela verksamhetsområdet. På centralbyrån och rådgivningsbyråerna ordnas enskilda hudgranskningar med tidsbeställning.

Under år 2021 planerar föreningen att anordna utbildningstillfällen om hudgranskning för personalen inom primärvårdsvården i Södra Österbottens sjukvårdsdistrikt, i samarbete med primärvårdsvårdsenheten Aksila. Målsättningen för utbildningen är att stärka kunnandet hos personalen inom den primära hälsovården, göra hudgranskningskundernas tillgång till vård smidigare, samt främja tidig diagnostisering av hudcancer. Information om hudcancer och om hur man skyddar sig från solen delas ut på olika publika tillställningar.

Upplysning om rökning och användande av nikotinprodukter fortsätter i regionens låg- och högstadier, med hänsyn till läget för covid-19-pandemin. Arbetet mot nikotinbruk utförs i samarbete med arbetsgruppen Savuton Pohjanmaa, och särskilt med Ehyt ry, Nykterhetsförbundet Hälsa och trafik, samt Vasa stads hälsofrämjande enhet. Genom samarbetet nås en större målgrupp och därigenom en större påverkan på nikotinfrihetsarbetet, och vi hålls samtidigt uppdaterade gällande fenomen inom nikotinanvändning och kring den senaste forskningen. Under år 2021 deltar vi i projektet PEPP2, som leds av Nykterhetsförbundet Trafik och hälsa. Målet för projektet är att öka kunnandet kring förebyggande drog arbete hos föreningar och organisationer som jobbar med barn och unga. Vårt specifika mål inom det här projektet är att främja snusfrihet inom idrottsföreningar.

Under år 2021 erbjuds fortsättningsvis stöd för att sluta röka. Stödet erbjuds särskilt till cancerpatienter i Vasa sjukvårdsdistrikt, eftersom sjukvårdsdistriktet inte erbjuder någon egen avvänjningsskötare. Avvänjningsgrupper erbjuds under året vid möjlighet också direkt till företag.

Vi främjar tidig diagnosticering av cancer även genom att erbjuda kvinnor i Österbotten information om egenundersökning av bröst samt handledning på olika tillställningar. Män i uppbådsålder får information om egenundersökning av testiklarna under de större uppbådstillfällena i regionen. Vi kommer att fortsätta erbjuda kostnadsfria äftlighetsutredning på byråerna i Vasa och Seinäjoki.

Eftersom den hälsofrämjande verksamheten oftast förverkligas i större folksamlingar (till exempel vid uppbåd, föreläsningar vid skolor, och allmänna tillställningar), beaktas i all verksamhet att covid-19-pandemin kan försvåra förverkligandet av arbetet under dylika tillställningar.

RÅDGIVNING, ANPASSNINGSTRÄNING OCH STÖDFUNKTIONER

Årligen insjuknar sammanlagt ungefär 3000 personer i cancer inom föreningens verksamhetsområde. De mest förekommande cancerformerna är fortfarande prostatacancer bland män och bröstcancer bland kvinnor samt tarmcancer.

Målet är att få så många insjuknade som möjligt att bli medvetna om vår verksamhet gällande rådgivnings- och stödtjänster samt anpassningsträning. Samarbetet med de professionella inom den offentliga sektorns rehabiliteringsverksamhet kommer att vidareutvecklas. Målet är att bygga upp en obruten psykosocial vårdkedja börjande med diagnosen. Utmaningen för oss är att informera cancerpatienterna och deras närstående om hur de kan få hjälp av de olika stödfunktionerna och den verksamhet som Cancerföreningen erbjuder.

Vi är med på evenemang med olika teman bl.a. Världscancerdagen i februari, barncancerdagen, cancerveckan i maj, rosa bandet i oktober och mäns cancer i november.

Verksamheten med utprovning och förmedling av bröstproteser i Karleby och Vasa fortsätter.

I samarbete med Härmä Rehabiliteringscenter ordnas veckolånga internatkurser som finansieras av Fpa. Med stöd av STEA (Social- och hälsovårdsministeriets bidragsavdelning) ordnas två rehabiliteringskurser (en finsk och en svensk) för obotligt sjuka cancerpatienter och närstående. Rehabiliteringsverksamheten som en del av vårdkedjan bör fortsättningsvis marknadsföras effektivare. I fortsättningen finansierar föreningen de öppna rehabiliteringskurserna själv, och de anordnas på alla orter, enligt efterfrågan. Centralsjukhusen ansvarar för att arrangera informationsdagar för nya patienter, i samråd med cancerföreningen.

Samtalsgrupper för de vanligaste cancerformerna (t.ex. bröstcancer, gynekologisk cancer och prostatacancer) ordnas fortsättningsvis vid föreningens alla byråer för både de insjuknade och deras nära. Stödpersonsgrupperna handleds antingen av en skolad stödperson eller en yrkesmänniska. Stödpersonsverksamheten är viktig även för att dessa grupper ofta leder till grundande av ny klubb eller dess förstadier. En ny möjlighet är att man kan anmäla sig till samtalsgrupper via hemsidan, vilket kan medföra samtalsgrupper för nya diagnosgrupper.

Även bildterapi och skapande verksamhet kommer fortsättningsvis att erbjudas för patienterna. Olika gymnastikgrupper ordnas inom hela verksamhetsområdet. Självkostnadsandelen för dessa grupper bör höjas, så att medel istället kan avsättas för motionsmöjligheter för nyinsjuknade. Även klubbar ordnar samt stöder motioneringsmöjligheter i allt högre grad.

Med hjälp av frivilliga vidgas stödpersonsverksamheten för dem som insjuknat i cancer. Utbildningsverksamheten för nya stödpersoner fortsätter, och fortbildning och handledning ordnas för de redan befintliga stödpersonerna.

Inom Cancerorganisationernas verksamhet med frivilliga palliativvårdsstödpersoner, strävar man till ett nära samarbete med olika vårdenheter, de lokala och regionala patientklubbarna, samt naturligtvis även med övriga cancerföreningar. Under 2021 fortsätter utvidgningen av den palliativa stödpersonsverksamheten till nya områden.

Tjänsterna kommer fortsättningsvis att vara avgiftsfria - så även de andra psykosociala stödformerna som föreningen erbjuder. För tjänster producerade för allmänheten eller företag uppbärs avgift enligt överenskommelse.

PALLIATIVA VÅRDTJÄNSTER OCH KRISTJÄNSTER

Det palliativa vårdarbetet fortsätter i K5 (Malax, Korsnäs, Närpes, Kaskö, Kristinestad), Jakobstadsregionen samt Karleby-Kronoby området.

Den palliativa verksamheten fungerar på egen insamlad och donerad, men framför allt kommunernas, finansiering. Kommunernas skärpa ekonomi, och den förestående sote-reformen skapar utmaningar för finansieringen av och framtiden för den palliativa vården.

Verksamhetsmässigt kännetecknas år 2021 fortfarande av att kvaliteten och värdet av tjänsterna lyfts fram så att vi når våra insamlingsmål för finansiering av det lokala palliativa vårdarbetet.

Inom social- och hälsovårdsverket i Jakobstad kommer cancersköterskatjänsten på Malmska sjukhuset att kvarstå med betoning på sjukskötarens rådgivande och stödjande roll i det pre-operativa rådgivnings- och vårdarbetet.

Även i mellersta Österbotten fortsätter den palliativa hemsjukvården. Finansieringen sköts delvis med hjälp av den lokala svenskspråkiga klubben, och delvis genom den lokala samkommunen inom hälsovården (Soite, Mellersta Österbottens landskaps sote-organisation).

Den verksamhet som i början av år 2011 inleddes i samarbete med K5-samkommunen (Malax, Korsnäs, Närpes, Kaskö, Kristinestad) inom den palliativa vården kommer att fortsätta. Under den fjärde avtalsperioden, som började 2020, bekostar samkommunen ca 75 % av utgifterna och föreningen står för de återstående kostnaderna. Föreningens andel finansieras med hjälp av insamlade medel samt av lokala donationer.

Sjuksköterskan på Jakobstads rådgivningsbyrå fungerar också deltid som koordinerande resurs för den palliativa vården.

Föreningen fortsätter erbjuda krishjälp åt cancerpatienter och anhöriga i området. Föreningen har i sin tjänst en egen psykoterapeut och två resurser på avtalsbasis (Södra Österbotten och svenska Österbotten och Karleby-Jakobstad nejden). Den under år 2017 inledda serviceverksamheten på avtalsbasis, sk freelancer fortgår i Södra och Mellersta Österbotten, det givet att det stöd STEA delar ut från spelvinsten, stöder verksamheten även i fortsättningen.

ÖVRIGT PATIENTARBETE

Samarbete med patientklubbarna

Vi stöder de befintliga lokalt och regionalt fungerande cancerpatient- och anhörigklubbers verksamhet. Inom föreningens verksamhetsområde verkar för tillfället 20 finskspråkiga och 6 svenskspråkiga patientklubbar samt en föräldraklubb för familjer med barn som insjuknat i cancer. Avdelningsnätet bedöms vara tillräckligt täckande och avdelningarnas verksamhetsförutsättningar ganska bra. I Korsholm fortsätter man att starta patientklubbs- eller gruppverksamhet.

En utmaning för vidareutvecklandet av verksamheten är att nyckelpersonerna och medlemmarna börjar nå en anseelig ålder. Inom verksamhetsområdet har de första kallade patientnätverken, som delvis fungerar via internet, startat. De fungerar delvis inom cancerföreningens regi, och deras verksamhet kommer att stödas på olika sätt.

Under verksamhetsperioden ordnas gemensamma sammanträden för klubbarnas ansvarspersoner inom båda språkgrupperna. Även möten för samarbetskommittén mellan klubbarna och föreningen ordnas: ett på våren (s.k. motivationsdag och -möten) och ett på hösten. Det ordnas gemensam patientd för hela verksamhetsområdet.

Rekreatiönsverksamhet

Föreningen deltar i både regionala och nationella rekreationsevenemang. Rekreatiönsutflykter som ordnas av patientklubbarna stöds av föreningen inom ramen för budgeten.

Understöd och bidrag

Utbetalning av sk. vårdersättningar fortsätter enligt betalningsstadgan. Ersättningen som senast höjdes år 2018 är 5,00€ per dag och betalas för högst 30 vårddygn/besök per år. Den engångsersättning som utbetalas till de cancersjuka barnens familjer utgör 700€.

Inom ramen för budgeten beviljas behovsprövade bidrag ifrån avkastningen av för ändamålet instiftade fonder.

INFORMATION

Intern information

Medlemstidningen Syöpä-Cancer distribueras även i fortsättningen som medlemsförmån till alla medlemmar som så önskar. Under år 2021 utkommer tidningen tre gånger i pappersform, och en gång endast digitalt. De svenskspråkiga medlemmarna får ett sammandrag på svenska som bilaga. Föreningen informerar om verksamheten bland annat på bankgirot för medlemsavgiften och på internet. Patientklubbarna får regelbundet så kallade avdelningsbrev och alla nya medlemmar tilldelas i mån av möjlighet uppgifter om kursutbud och andra stödformer.

Extern information

Information om föreningens verksamhet tillhandahålls via verksamhetsområdets tidningar och elektronisk media. Uppdaterade versioner av föreningens verksamhetsbroschyr samt infoblad levereras regelbundet till sjukvårds- och hälsovårdsenheterna. Dessutom fortgår informationsbesöken till hälsovårdscentralerna.

Den till allmänheten riktade verksamhetsbroschyren uppdateras, så att den motsvarar läget år 2021.

Den elektroniska informationsspridningen (internet, social media, e-post) vidareutvecklas. Den elektroniska informationskanalen Info-TV, som finns på centralsjukhusens enheter för cancervård, är en viktig kanal för föreningen på cancerpoliklinikerna.

Vi befinner oss dock i ett brytningsskede: det som finns elektroniskt kommer också att hittas på papper, men med tanke på åldersstrukturen och it-färdigheterna hos våra medlemmar, så bör papperskommunikationen ännu hållas kvar vid sidan om den elektroniska.

UTBILDNING OCH FORTBILDNING

Arbetsplatsfortbildning ordnas för personalen på hälsovårdscentraler och sjukhus. Teman är psykosocialt stöd och föreningens verksamhet och serviceutbud. Vi strävar efter att delta i centralsjukhusens fortbildningskurser och bidra till att de lyckas. Utbildningsverksamheten kring den palliativa vården som ordnas i samarbete med den onkologiska avdelningen på Vasa centralsjukhus samt kontaktperson dagar som ordnas årligen i Sydösterbotten kan nämnas som goda exempel.

Under coronakrisen har principen att delta i möten och utbildningar på distans etablerats, vilken sänker tröskeln att delta i utbildningar.

EKONOMI, ANSKAFFNING AV MEDEL SAMT ADMINISTRATION

Antalet betalande medlemmar beräknas uppnå till ungefär 12 500 personer, vilket betyder att bruttointäkterna av medlemsavgifterna är ca 260 000 €, alltså cirka 26 % då medlemsavgiften är till 25€ (styrelsens förslag till höstmötet). Medlemsanskaffning är en viktig metod för att öka intäkterna. Strävan är att öka medlemsantalet genom publika evenemang och genom klubbarnas verksamhet och hjälp.

Kommunernas och samkommunernas, samt sote-organisationens betydelse i verksamhetens finansiering är ännu betydande.

Försäljningen av minnesadresser och övriga produkter utvecklas genom att ständigt söka nya försäljningskanaler och förnya utbudet.

Dessutom kommer man att fortsätta samarbetet med Cancerföreningen i Finland och delta i bland annat Rosa bandet-kampanjen och andra insamlingskampanjer. Särskilt centralt som medelanskaffningsform och marknasföringskanal för föreningens tjänster är StopSyöpä – StopCancer storinsamlingen som förverkligas under första halvan av år 2021. På grund av coronakrisen blev insamlingen på hälft redan från början i mars 2020.

Bidrag utdelas ur de fonder som föreningen har till sitt förfogande, detta i enlighet med de ursprungliga ändamålen för fonderna. I synnerhet understöds den forskning sjukhusen i regionen bedriver kring cancervård.

FORSKNING

Inom ramen för avkastningen från forskningsfonderna beviljas forskningsstipendier till cancerforskare. År 2020 kommer föreningen, genom våra fonder för medicinsk forskning att ge fortsatt stöd till den forskningssjukskötare som anställdes för forskningsverksamheten vid Vasa Centralsjukhus onkologiska enhet. Dessutom stöds den eventuella professuren i radiologi vid Vasa centralsjukhus, i enlighet med det föravtal som gjorts år 2019.

PERSONAL OCH VERKSAMHETSUTRYMMEN

Antalet fast anställda inom föreningen består i början av år 2021 av 12 personer, varav 10 på heltid, och två deltid (60% organisationssekreterare och 80% rådgivningsskötare). I arbetet tillämpas arbetsavtalet för den privata hälsovårdsbranschen.

Som ansvarig läkare fungerar den onkologiska avdelningens överläkare Antti Jekunen.

Under år 2021 kommer föreningen fortsättningsvis att specificera särskilt rådgivningsskötarens arbetsfördelning och ansvarsområden. Vid behov kommer uppgifter som är oväsentliga för föreningens verksamhet och målsättningar att gallras bort.

SAMARBETE I NÄTVERK

I utvecklandet av patientarbetet och -servicen är specialsjukvården och bassjukvården centrala parter. Kontinuerlig kontakt till centralsjukhus och hälsocentraler möjliggör att verksamheten utövas på rätt sätt, på rätt plats och i rätt tid. Närvaro på centralsjukhusen är av stor vikt, och en sådan möjlighet har föreningen för närvarande på Vasa Centralsjukhus och på Seinäjoki Centralsjukhus på OLKA-punkterna. Även på Mellersta Österbottens Centralsjukhus finns motsvarande verksamhet.

Samarbetet med kommuner, landskommuner, centralorganisationen och de andra cancerföreningarna fortsätter aktivt, likaså samarbetet med de övriga organisationerna inom social- och hälsovårdsbranschen.